

Slimste jongetje van de klas

Instrumenten smelten op een heel prettige manier samen

Nee, ik verwacht geen medelijden; ik weet immers dat je de gemiddelde Interface-lezer midden in de nacht mag wakker maken voor nieuwe apparatuur. Maar soms is het moeilijk enthousiast te worden van de zoveelste compressor. Waarom heeft de wereld er nóg een nodig? Die scepsis verdween gelukkig snel nadat ik de Dangerous Compressor aansloot.

door Wessel Oltheten > wessel@interface.nl

Dangerous Music heeft een andere visie op analoge circuits dan sommige andere fabrikanten. Net als bijvoorbeeld Cranesong, Millennia en Maselec kiezen ze ervoor om hun apparatuur zo clean mogelijk te laten klinken. Of zoals ze zelf zeggen: met een bandbreedte van 'DC to light' en een lage ruisvloer. Geen transformators of buizen in het signaalpad dus, maar alleen moderne opamps en vca's met minieme vervorming. Nu zou je clean kunnen typeren als saai. Maar in het geval van masteringapparatuur is dat niet per se waar. Met mixen die al tot de rand vol zitten met informatie, kan vervorming snel te veel van het goede zijn en ten koste gaan van de definitie, breedte en diepte. Apparatuur die met minimale vervorming haar werk doet, kan in de masteringstudio indrukwekkender en muzikaler uit de bus komen dan pak-m-beet een Fairchild compressor. Die klinkt weliswaar waanzinnig op een drumbus of los zangspoor, maar is al snel te overheersend op een hele mix. Natuurlijk zijn er uitzonderingen; met name mixen die nog veel energie of samenhang missen kunnen juist baat hebben bij heftige ingrepen, maar over het algemeen is transparantie een groot goed in masteringapparatuur.

Brein

De Dangerous Compressor heeft alle bekende parameters aan boord: threshold, ratio, make-upgain, attack en release. Ratio is de enige van deze instellingen die je in discrete stappen kunt kiezen. De stappen zijn mooi fijn verdeeld en er zijn genoeg subtiele ratio's (1,4:1/1,7:1/2:1) om de compressor voor

mastering geschikt te maken. Omdat het nauwkeurig terughalen van instellingen in mastering wel eens nodig is, had ik graag gezien dat tenminste de threshold en gain ook geschakeld zouden zijn, maar helaas.

Je kunt de compressor als twee onafhankelijke kanalen gebruiken of hem in stereo koppelen. Deze koppeling is goed uitgevoerd: in plaats van links en rechts voor de sidechain op te tellen en slechts één sidechain te gebruiken (waardoor uit-fase-informatie uitdooft en de compressor niet meer kan triggeren), voegt de Dangerous Compressor de stuursignalen van beide sidechains samen. Dit betekent dat het stereobeeld intact blijft, als je tenminste alle parameters (op de make-upgain na) gelijk instelt.

De sidechain is het brein van de compressor, en een klein leger aan vrolijk verlichte knoppen geeft je allerlei opties om hem een bepaalde kant op te laten denken. Het begint met de bekende sidechain-filtering: je kunt het laag

INFO

- **prijs excl:** € 2.520,-
- **distributie:** MasteringWorks GmbH, info@masteringworks.com
- **internet:** www.dangerousmusic.com

verzwakken en/of het hoog versterken om de compressor minder of meer op die gebieden te laten reageren. Er zijn ook gebalanceerde sidechain-inserts, om een equalizer of extern triggersignaal op aan te kunnen sluiten. In dat geval komt de sidechain monitor-knop goed van pas om te horen hoe het sidechain-signaal precies klinkt. De contour-sectie gaat over de vorm van de knee en de timing. De algehele knee kun je schakelen tussen soft en hard, maar als je daarbij smart dynamics inschakelt beschikt de compressor eigenlijk over twee onafhankelijk opererende knees (zie het kader over timing). Tot slot kun je de attack en release op Manual schakelen, en alleen dan doen de draaiknoppen ook iets. Het is dus niet zo dat je in auto-mode de timings-tendens kunt versnellen of vertragen met de knoppen.

Hard bypass

Het effect van de compressor op je signaal kun je natuurlijk alleen beoordelen door het origineel te vergelijken met de bewerkte versie. Dat gaat, zoals een masteringapparaat betaamt, met hard bypass. Het hele circuit wordt daardoor buitenspel gezet, waardoor ook het minieme beetje kleuring dat de compressor veroorzaakt helemaal verdwijnt. Of als er iets mis gaat, doordat je bijvoorbeeld de elektronica overstuurt, hoor je dat

ook verdwijnen in bypass. De niveaus kun je aardig goed in de gaten houden met de draaiende vu-meters, helemaal doordat je hun kalibratie met 6dB kunt bijstellen als je op hoge signaalniveaus werkt (niet ongebruikelijk in mastering vandaag de dag). Hun vorm maakt dat ze niet te veel plek innemen maar toch meer visuele feedback geven dan traditionele vu-meters van dat formaat. Behalve in- en uitgangsniveaus kunnen de meters ook de hoeveelheid compressie weergeven. In die taak worden ze bijgestaan door twee leds die branden zodra de threshold wordt overschreden. Dit is een perfecte manier om toch een idee te krijgen van hoe hard de compressor aan het werk is, terwijl de vu-meters het uitgangsniveau weergeven.

In één keer goed

Buscompressie is een diep onderwerp omdat het in één keer enorm veel parameters van je mix beïnvloedt, zowel in positieve als in negatieve zin. Als je er niet heel ervaren mee bent, zit je soms eindeloos te vogelen met instellingen om het beste compromis te vinden. De Dangerous Compressor maakt het onderwerp niet minder complex, maar de behoefte om veel aan de instellingen te komen heb ik niet. Het klinkt in veel gevallen gewoon erg goed, en het is vooral de vraag hoe klein je de dynamiek wilt hebben. Met de timing op Auto en Smart Dynamics ingeschakeld, hoef ik alleen aan de ratio en threshold te draaien om alles te doen wat ik zou willen. De sidechain-filters komen vaak goed van pas om de respons nog iets te verfijnen, maar dit is een compressor die verder weinig lapmiddelen

nodig heeft om zijn werk goed te doen. Met de attack en release op Manual heb je wat meer controle over de timing, en met name als je wat harder op pieken in wilt grijpen komt dat goed van pas. Gelukkig blijft in Manual mode de klank nog steeds hetzelfde open karakter houden. Het is bijna alsof de instellingen niet zo kritisch zijn; het blijkt behoorlijk lastig om een slecht klinkend resultaat te maken (qua geluidskwaliteit, niet qua smaak).

Muzikaal

Het mooiste aan het apparaat is dat het op een muzikaal bruikbare manier werkt. Voorbeeld: de drums of zang springen net te veel uit de mix. Bijna elke compressor kan die problemen verhelpen, maar lang niet elke compressor doet dat zonder impact kwijt te raken of het geluid in andere opzichten aan te tasten. De Dangerous Compressor verhelpt het probleem, maar maakt de impact eerder groter dan dat hij hem wegneemt. Instrumenten smelten op een heel prettige manier samen. Luide dingen zitten stabiel in de mix, maar worden niet te plat: ze doen nog steeds luid, krachtig en levendig aan. Je hoort daarnaast veel ruimtelijkheid naar boven komen: je mix klinkt daardoor breder en dieper.

Een deel van die beleving – alsof je door een nieuwe bril naar je mix kijkt – komt doordat er geen hoorbare vervorming wordt geïntroduceerd. Geen vermoeiende bijklank, schelheid, dofheid of ander vastlopend effect, ook niet bij behoorlijk veel compressie. Deze eigenschap maakt dat het dynamisch bereik

SPECIFICATIES

- 2-kanals/stereo analoge compressor
- 2U-19" rack
- ratio-, threshold-, attack- en gainknoppen
- automodus voor attack en release
- sidechain-filter; laag-af 6dB/oct, sibilance boost
- stereo in/out via xlr
- sidechain insert-in/out via xlr

waarbinnen de compressor goed kan klinken – zeg maar, het bruikbare deel van de knee – groter is dan dat van veel andere compressors. Je kunt daardoor ook het zachte intro wat meer samenhang geven zonder dat de veel luidere brug vastloopt; de extreem lage ratio's komen dan goed van pas.

Natuurlijk kun je ook te veel compressie gebruiken, maar dat is puur een smaakbeslissing: de compressie zelf is dan het probleem, niet de nadelige bijklank van de compressor. De enige functie die ontbreekt is een mixregeling om het bewerkte signaal bij het origineel te mengen. Maar behalve dat je dat op allerlei andere manieren ook voor elkaar kunt krijgen, heb ik hem in het gebruik niet gemist. De lage ratio's geven een vergelijkbaar effect als parallelle compressie; de lager liggende informatie uit de mix wordt opgetild zonder dat de pieken vastlopen.

Conclusie

Je hebt het gemerkt: de Dangerous Compressor heeft me oprecht verrast. Op dit niveau is het lastig te zeggen welk model de ultieme compressor is (smaak geeft daarin de doorslag), maar Dangerous doet een overtuigende poging het beste jongetje van de klas te zijn. En dat weten ze zelf ook, want zonder enige schroom staat in de folder een zin als 'This game changer will deliver rapid fire radio ready award winning results'. Ik zou willen dat ik die arrogantie verder af kon straffen dan door te op te merken dat een goede compressor nog geen goede muziek maakt. Maar, wat je redelijkerwijs van 'm kunt verwachten, doet de Dangerous Compressor uitmuntend. Ik zal alsnog een beroep moeten doen op het medelijden van de lezer, maar deze keer met m'n portemonnee. ■

Timing

De reden dat sommige compressors muzikaal prettig werken is dat ze weliswaar de luide dingen zachter maken, maar dat op zo'n manier doen dat ze nog steeds luid, of zelfs luider, overkomen. De envelope (het verloop van de compressie in de tijd) is daarbij van groot belang, maar de optimale envelope verschilt per muzikaal element: een complexe taak voor een mixbus-/masteringcompressor die met allerlei materiaal overweg moet kunnen. De Dangerous Compressor is wat dat betreft één van de slimste jongens van de klas, met meerdere detectoren die hetzelfde compressie-element met andere ratio en timing aansturen. Op die manier kan hij feller reageren op korte hoge uitschieters dan op de gemiddelde luidheid. De timing van beide detectoren is individueel ook weer signaalafhankelijk: sneller voor korte overschrijdingen, langzamer voor langere luide passages. Dit zijn overigens geen baanbrekende principes; veel meer fabrikanten hebben ze toegepast in hun producten. Maar de manier waarop de parameters door Dangerous Music zijn afgesteld, hoe ze samenwerken en wat hun invloed op muziek is, daarin zit 'm het onderscheid.

HET OORDEEL

- + • uitzonderlijk goede klank
- + • enorm veelzijdig
- • threshold en gain niet in stappen geschakeld